

**Märkuste tabel Eesti Panga presidendi määruse „Makseteenuste ja sularaharingluse kirjeldus ja toimepidevuse nõuded“ muutmise ettepaneku kohta saadud arvamuste ja ettepanekute kommenteerimiseks.**

**Arvamused esitati veebruaris 2024, Eesti Pangaliit esitas ettepanekud kahes järgus.**

## **Sisukord**

|                                                    |    |
|----------------------------------------------------|----|
| Eesti Pangaliit.....                               | 2  |
| Kliimaministeeriumium .....                        | 10 |
| Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium.....     | 10 |
| Mastercard.....                                    | 11 |
| Rahandusminis teerium .....                        | 11 |
| Rahapesu Andmebüroo .....                          | 13 |
| Regionaal- ja põllumajandusministeerium .....      | 13 |
| Riigi Infosüsteemide Amet.....                     | 14 |
| Riigikantselei.....                                | 17 |
| VISA.....                                          | 19 |
| Eesti Pangaliit (kiri kuupäevaga 28.05.2024) ..... | 21 |

## Eesti Pangaliit

| Nr | Ettepaneku/märkuse sisu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Arvestatud/Mitte arvestatud | Kommentaariid                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | <p><b>Muudatuste ajend</b></p> <p>Riigikaitse ja tsiviilkriiside valdkonda reguleerivad täna erinevad seadused, nt riigikaitseseadus (RiKS), erakorralise seisukorra seadus (ErSS), hädaolukorra seadus (HOS), kaitseväe korralduse seadus (KKS), korrakaitse seadus (KorS), politsei ja piirivalve seadus (PPVS), päästeseadus (PäästeS) jne. Eesti Pangale on antud volitus reguleerida pankade tegevust üksnes hädaolukorra seaduse alusel. Seletuskirjas on selgitatud, et: „uute nõuete kehtestamise vajaduse on põhjustanud eelkõige muutunud julgeolekuolukord tulenevalt Venemaa sõjalisest agressioonist Ukraina vastu ...”.</p> <p>• “ETO-pangad ja Eesti Pank on nende varulahenduste üle rohkem kui aasta arutlenud ja lahenduste realiseerimisel on tehtud edusamme, kuid ETO-pankade valmisolek varulahenduste rakendamiseks on ebaühtlane. Seetõttu peab Eesti Pank elutähtsa teenuse korraldajana vajalikuks varulahenduste realiseerimist võimaldavad nõuded kehtestada õiguslikult tehnilise valmisoleku nõuetena kõikidele ETO-pankadele.”. Arutelud pankade ja Eesti Panga vahel on tõepoolest kestnud üle aasta, täpsemalt alates Venemaa sõjalise agressiooni algusest. Kuid pangad on alati ka selgitanud, et kuigi arutelu all olevad lahendused võivad olla sobilikud võimaliku sõjalise agressiooni või muu Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu korral, siis kehtiva regulatsiooni kohaselt ei ole pankadele pandud kohustust</p> | <b>Arvestatud</b>           | <p>Selgitame, et risk, mida kohustuslikuks muudetavad meetmed maandavad, on küberrünnakust tuleneva tsiviilkriisi risk. See kriis võib mõjutada mitut panka samaaegselt ja võib hädaolukorra seadusest tulenevalt viia Eesti Panga hädaolukorra lahendamise plaani rakendamiseni või eriolukorra väljakuulutamiseni. Meetmed pikendavad makseteenuste kättesaadavust ja annavad pankadele lisaaega küberrünnakuga võitlemiseks ja tavapärase makseteenuste toimepidevuse taastamiseks. Küberrünnakute realiseerumise oht on suurenenud tulenevalt muutunud julgeolekuolukorrast, mille on põhjustanud Venemaa sõjaline agressioon Ukraina vastu. Tegime muudatused ka seletuskirja.</p> |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    | <p>tagada enda teenuste toimivus hullemates olukordades kui hädaolukord ja eriolukord. Saame aru, et arvestades muutusi julgeolekuolukorras ning arvestades ka töös olevat tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõud (VOS eelnõu), mis eelduslikult suurendab elutähtsate teenuste osutajate kohustusi, on arutelud Eesti julgeolekut mõjutavate rünnakute puhuks sobivate varulahenduste loomisest olnud hädavajalikud. Palume siinkohal siiski, et koos kohustuslike meetmete kehtestamisega annaks Eesti Pank ka asjakohase põhjenduse kehtestatud nõuete proportsionaalsuse osas. Eelkõige palume, et seletuskirjas oleks täpsemalt selgitatud, milliste riskistsenaariumite tarbeks on meetmed kehtestatud ning kas sellised stsenaariumid jäävad hädaolukorraseaduse rakendusalaselle.</p> |                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 2. | <p><b>Hädaolukorra mõiste</b></p> <p>Nõustume määruse eelnõus tehtud põhimõttelise muudatustega hädaolukorra mõiste sisustamisel, kus loobuti konkreetsete stsenaariumite nimetamisest. Teeme täiendavalt ettepaneku lisada antud sättesse viited määruse §-le 7 (teenuse katkestuse mõiste ja katkestuse lubatud aeg) selgitusega, et hädaolukorra eelduseks on teenuse katkestus üle lubatud aja. Selguse huvides palume samuti lisada, et hädaolukorraks ei loeta katkestusi, mis on põhjustatud erakorralisest seisukorrast või sõjaseisukorrast.</p>                                                                                                                                                                                                                                           | Mittearvestatud      | Need täpsustused on olemas hädaolukorra lahendamise plaanides (HOLP).                                                                                                                                                                                                                                             |
| 3. | <p><b>Nõuded teenuse mahule</b></p> <p>Määruse §-s 6 on fikseeritud nõuded teenuse mahule hädaolukorras. Nagu eelnevalt selgitasime, siis pankade hinnangul on määruse eelnõus välja toodud varulahenduste nõuded peamiselt ajendatud ning ka suunatud hullemate olukordade kui hädaolukorra tarbeks. Juba varasemalt on nii pangad kui ka teised ETO-dVOS eelnõu raames andnud tagasisidet, et teenuse taseme nõuded erinevates</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Arvestatud osaliselt | <p>Kuna määrusega nõutavad meetmed on mõeldud küberrünnakust tuleneva tsiviilkriisi riski maandamiseks, siis on kõikide uute meetmete rakendamisel vajalik tagada 70% tehingute töötlemise nõue.</p> <p>Erandiks on võrguühenduseta (edaspidi <i>offline</i>) kaardimakse lahendusega tehtud tehingud, kus on</p> |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    | <p>kriisiolukordades (hädaolukord vs sõjaseisukord) ei tohiks olla samad.</p> <p>Ilmselt nt üle-Eestilise interneti katkestuse korral, kui see on põhjustatud sõjalisest ründest, väheneb ka tarbijate ostukäitumine ning ka finantsteenuste kasutamise vajadus. Lisaks, arvestades sellistest olukordadest tulenevaid muid olulisi piiranguid (poed on suletud, liikumisvabadus häiritud), pole ka mõistlik nõuda, et pangad suudaksid tagada teenustele sellise kõrge taseme nagu 70% saavutamise. Seetõttu palume selgemalt välja tuua, kas ja millal lisaks kohustuslike varumeetmete rakendamisele on vajalik tagada ka 70% tehingute töötlemise nõue.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                      | <p>vajalik tagada 70% meetme ulatusse võetud sektorite kaarditehingutest.</p> <p>VOSi rakendumise järgselt peab Eesti Pank täiendavate kriisistsenaariumite lisandumise tõttu oma määruses sätestatavad nõuded niikuinii üle vaatama ja uuesti sõnastama ning sellega seoses kaalume ka teenustaseme nõude diferentseerimist sõltuvalt erinevatest kriisiolukordadest.</p> |
| 4. | <p><b>70% tehingute tagamise nõue asjaomase teenuse mahust</b></p> <p>Offline lahendus on eelkõige sobiv ja vajalik olukorras, kus esineb üle-Eestiline andmeside katkestus. Selline stsenaarium saab võimalik olla üksnes sõjalise ja/või Eesti riigikorda ohustava ründe korral, mis väljub hädaolukorra piiridest. Sellises olukorras on tarbija käitumine ettearvamatu, paljud kaupmehed on suletud ja sellest tulenevalt ei ole võimalik ette ennustada tegelikku ostude mahtu, samuti seda, kuidas see jaguneb erinevate sektorite ning kaupmeeste vahel. Lisaks mõõdab HOS täna tehingute arvu aga kaartidel tehingu summa limiit, mis hädaolukorras võib ühe tehinguga otsa saada ja siis tarbija ainult proovib erinevates kohtades. Pangad saavad tagada offlinemakseskeemi rakendamise. Juhul kui Eesti Pank näeb ette taolise nõude säilimist, soovime aru saada, mismoodi seda mõõtma ja kontrollima hakatakse. Teeme ettepaneku selgelt määruses välja tuua, et offline lahenduse rakendamine pankade poolt on piisav ning pangad ei pea andmeside katkestuse ajal muude meetmetega tagama kaardimaksete toimimise 70% ulatuses tavapärasest mahust.</p> | Arvestatud osaliselt | <p>Aktsepteerime, et <i>offline</i> lahendusega ei pea tagama 70% kogu tehingute mahust kaardimakse puhul. Määruse seletuskirjas on selgitus, et vajalik on tagada 70% meetme ulatusse võetud sektorite (toit, ravimid, kütus) kaarditehingutest.</p>                                                                                                                      |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5. | <b>Arestitud kontod ja käsitlemise vastavus nõuetele</b><br>Palume Eesti Panga selgitusi ja juhiseid pankadele enne määruse teksti kinnitamist. Kuna siinkohal võivad tulla täiendavad nõuded ja muudatused protsessidesse, mis võivad eeldada täiendavaid arendusi, on vajalik nendes kokku leppida enne määruse kinnitamist. Selgitame, et ETO-pankade peamine soov on saada õiguskindlus selles, et offline lahenduse rakendamine ehk offline limiidi piires tehingu tegemise lubamine arestitud konto kaudu ei too pangale kaasa regulatiivseid tagajärgi. | <b>Arvestatud, tehtud vastav KAS seaduse muudatuse ettepanek. Kuid küsimus ei saa lahendust enne määruse kinnitust vaid 2024. aasta lõpuks.</b>                       | Selgituskirja on täiendatud, vastavalt pankadega 07.05 kohtumisel kokkulepitule. "Lahendusena on Eesti Pank teinud Rahandusministeeriumile ettepaneku täiendada Krediidiasutuste seadust (KAS) muudatusega, mis vabastaks krediidiasutus vastutusest olukorras, kus ta on teinud kõik endast oleneva, et arestinõuet mitte rikkuda, aga see toimub kaardimaksete võrgulahenduseta režiimis sellest hoolimata." |
| 6. | <b>Riigi kaasvastutus</b><br>Ka selles küsimuses palume leida lahendus enne määruse kinnitamist. Oleme valmis arutelus osalema ja pakume, et vastav arutelu toimuks järgneva kahe kuu jooksul.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Arvestatud ja Eesti Pank proovib koostöös riigikantsleiga leida lahendust VOS raames, kuid riigivastutuse küsimus ei ole lõplik enne määruse kinnitamise aega.</b> | Selgitame, et pankadele on tagasiside antud 07.05 kuupäeval, EP on teinud ettepaneku VOSis küsimus lahendada. EP tegeleb teemaga. Enne määruse kinnitamist küsimus lahendust ei leia. EP määruse seletuskirjas me küsimust ei ava.                                                                                                                                                                             |
| 7. | <b>Juriidilised isikud offline lahenduse subjektidena</b><br>Offline meede on mõeldud elanikkonna esmatarbevajaduse ehk toidu, meditsiini ja kütuse ostude võimaldamiseks hädaolukorras. Seetõttu ei pea me vajalikuks juriidiliste isikute kaartidele offlineliimiidi lubamist. Juriidiliste isikute osas, kes on kriitilised ja peavad saama kütust soetada, tuleks kaaluda esmajärjekorras kütusemüüjate poolt pakutavaid muid lahendusi (kliendikaardid ja krediit).                                                                                       | <b>Arvestatud</b>                                                                                                                                                     | Määruse sõnastust on korrigeeritud ja öeldud, et offline limiit tuleb ETO pankadel seada „täielikult teovõimeliste füüsilistest isikutest klientidele“. Lisaks on täiendatud seletuskirja: "Lahendus on suunatud kriisiolukorras elanikkonna esmase ostukorvi hankimiseks ning seda ei rakendata juriidiliste isikute ärikaartidele. Samuti ei rakendata võrguühenduseta lahendust alaealiste klientide (alla  |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                           | 18 a) kaartidele, kuna alaealiste näol on tegemist piiratud teovõimega isikutega."                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 8.  | <b>Tanklad</b><br>Juhime tähelepanu, et automaattanklates offline lahendus ei tööta ning ka seletuskirjas tuuakse välja: "reguleerida mehitatud ETO tanklakettide ning kriisitanklate müügikohtades offline kaardimakse võimaldamine". Sellest tulenevalt teeme ettepaneku lisada ka määrusesse tekst viitega „mehitatud müügikohtadele“: „... ühe tehingu kohta vedelkütust müüvate elutähtsa teenuse osutajate mehitatud müügikohtades“.<br>Lisaks, tuleviku tarbeks oleks vajalik ka läbi mõelda, kuidas hakkab toimuma info vahetamine ETO kaupmeeste, nende ETKA-de ja ETO-pankade vahel müügikohtade/kaupmeeste lisandumise või muutumise korral | Arvestatud                | Seletuskirjas on öeldud: "..., vastavalt kaardiskeemide reeglitele on võrguühenduseta lahendus võimalik vaid mehitatud vedelkütusega varustajate müügikohtades (tanklates)."                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 9.  | <b>Rakendustähtaeg</b><br>Terminalide ja kassasüsteemide kontrollimine ja seadistamine on ajamahukas nii pankadele kui ka kaupmeestele. Meie hinnangul vajaksime lahenduse rakendamiseks asjaomaste ETO kaupmeeste suhtes vastavate kaupmeeste nimekirju vähemalt 6 kuud ette. Palume siinkohal Eesti Pangal tagada koostöös kütusemüüjate ETKA-ga, et asjaomaste kaupmeeste ja tanklate nimekiri edastataks pankadele hiljemalt juuni lõpuks.                                                                                                                                                                                                         | Arvestatud. Järeltegevus. | Arvestatud, selgitame, et konstruktsiooni muudatus elimineerib selle mure: "ETO-pangale seatav makseterminalide seadistamise kohustus tekib siis, kui vastava sektori ETKA on ETO müügikohtade le võrguühenduseta lahenduse aktsepteerimise nõudeid seadnud, ETO müügikohad on nimetatud ja ETO on sellest tulenevalt makseterminali seadistamiseks panga poole pöördunud. Pangal on teavitamise hetkest alates seadistamiseks 6 kuud aega." |
| 10. | <b>Elektrooniline isikutuvastamine</b><br>ETO-pangad nõustuvad tühistusnimekirja lahenduse rakendamisega, markeerides siiski ära jätkuvad murekohad ja ettepanekud.<br><b>VII.Tühistusnimekirjade rakendamise kohustus, ajaline kestus ja ulatus</b><br>Mitmel ETO-pangal on täna valmisolek tühistusnimekirjal põhinevat lahendust rakendada, kuid ETO pangad ei pea                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Arvestatud. Järeltegevus. | Riigivastutus on lahendamisel läbi tsiviilkriisi- ja riigikaitse seaduse ettepaneku. See on hetkel veel menetlemisel, kuid siinkohal on toodud viimane teadaolev sõnastuslik ettepanek:<br><br>(1) Vabariigi Valitsus võib korraldusega otsustada makseteenuste toimimise valdkonna elutähtsa teenuse osutaja makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 3                                                                                   |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>siiski vajalikuks kehtestada see määrusega kohustuslikuks varulahenduseks.</p> <p>Pangad kasutavad täna erinevaid lahendusi klientide tuvastamiseks ning järjest suuremas mahus kasutavad kliendid nt biomeetriaal põhinevat autentimist. Selliselt on võimalik tagada maksete töötlemine muude olemasolevate alternatiividega olukorras, kus SK ID Solution autentimisteenuses esinevad pikaajalised häired. Lisaks, kas saame õigesti aru, et Eesti Pank ootab pankadelt üksnes tehnilist valmisolekut tühistusnimekirjade alusel elektroonset isikutuvastust läbi viia, kuid ei sea nõudeid selle lahenduse kasutamise ajalisele kestusele ja/või ulatusele (kliendipõhised limiidid) ehk jätab selle rakendamise SK ID Solutions teenuste katkestuse korral pankade endi otsustada? Kui jah, siis jääb arusaamatuks lahenduse enda loomise nõue olukorras, kus pank seda kasutama ei hakkaks muude sobivamate alternatiivide olemasolu tõttu.</p> <p>Jätkuvalt rõhutame ka, et SK ID Solutions näeb tühistusnimekirjal põhineva lahenduse kasutamisaajana ette 12 tundi ning selle pikemaajalisem kasutamine suurendaks pankade riske. Ei määruks ega ka seletuskirjas pole selgitatud, kas ja kuidas riik hüvitaks pankadele sellised kahjud. Kui Eesti Pank siiski peab põhjendatuks nõude kehtestamist, palume eelnevalt lahendada riigivastutuse küsimus.</p> | <p>lõike 1 punktides 3, 4 ja 7 nimetatud makseteenuse osutamisel kasutada isikut tõendavasse dokumenti kantud digitaalset tuvastamist võimaldavat sertifikaati, mille kehtivust ei ole võimalik kriisiolukorrast tulenevalt kontrollida.</p> <p>(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korralduses võib Vabariigi Valitsus lisaks ette näha:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) elutähtsa teenuse osutaja kelle suhtes erisus kehtib;</li> <li>2) makseteenused, mille osas erisus kehtib;</li> <li>3) erisuse kehtivuse tähtaeg;</li> <li>4) maksetehingu lubatud suurim väärtus;</li> <li>5) muud asjaolud, mis on olulised erisuse kasutamisel.</li> </ol> <p>(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korralduse andmise ettepaneku esitab Vabariigi Valitsusele Eesti Pank, kui muud võimalused makseteenuse toimimiseks puuduvad või ei ole mõistliku aja jooksul rakendatavad. Ettepanek peab sisaldama ka ettepanekuid käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatu kohta.</p> <p>(4) Vabariigi Valitsuse otsusel makstakse makseteenuse osutajale käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud erisuse rakendamise korral õiglast hüvitist, kui on täidetud järgnevad tingimused:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) elektroonilise isikutuvastamise, autentimise ja digitaalse allkirjastamise valdkonna elutähtsa teenuse osutaja ei taganud isikut tõendavasse dokumenti kantud digitaalset tuvastamist võimaldava sertifikaadi kontrolli;</li> </ol> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                  | <p>2) alternatiivsed lahendused digitaalseks isiku tuvastamiseks ja maksete kinnitamiseks puuduvad;</p> <p>3) maksetehing on tehtud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsuse kehtivuse ajal ja vastab otsusega kehtestatud tingimustele ja;</p> <p>4) maksetehing tehti kehtetud digitaalset tuvastamist võimaldavat sertifikaati kasutades.</p> <p>(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud õiglase hüvitise maksmise täpsemad tingimused ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.</p> |
| 11. | <p><b>Isikutuvastus vs digiallkiri</b></p> <p>Määruse eelnõu viitab isikutuvastamise teenuse varulahendusele, seletuskirjas aga räägitakse vajadusest luua tehniline valmisolek maksekorralduste allkirjastamiseks (PIN2). Juhime tähelepanu, et maksete toimimiseks ei ole digitaalhe allkirjastamine (PIN2) vajalik ega nõutav ning piisab makse algataja autentimisest (PIN1). Lisaks, tühistusnimekirjade kasutamisel tekib küll PIN2 sisestamisel asice konteiner, kuid see ei valideeru, sest puuduvad vajalikud lisaelemendid (kehtivuskinnitus ja ajatempel). Seetõttu teeme ettepaneku muuta seletuskirja ja viited maksekorralduse allkirjastamisele ja PIN2-le eemaldada.</p> | Arvestatud                       | <p>Eemaldasime seletuskirjast kõik viited maksekorralduste allkirjastamisele ja PIN2-le. Eelnõu sõnastasime ümber nii: 6) on olemas tehniline valmisolek isikut tõendavate dokumentide seaduse § 9<sup>4</sup> lõikes 3<sup>1</sup> nimetatud sertifitseerimisteenuse osutaja poolt osutatava elektroonilise isikutuvastamise teenuse toimepidevust tagavate võrguühenduseta varulahenduste kasutamiseks;</p>                                                                                            |
| 12. | <p><b>Failimaksed</b></p> <p><b>Alternatiivide arv</b></p> <p>Määruse eelnõu kohaselt peab olema tehniline valmisolek võtta klientidelt töötlemiseks vastu andmekogumitena esitatavaid maksejuhised kahel alternatiivsel viisil. Palume täpsemalt selgitada nõude sisu. Nimelt, määruse eelnõu seletuskirja kohaselt peab ETO-pank olema valmis rakendama vähemalt ühte loetletud alternatiivsetest meetmetest. Ehk siis lisaks tavapäraselt kasutatavale</p>                                                                                                                                                                                                                            | 1) Arvestatud 2) Mittearvestatud | <p>Üks alternatiividest on tavapärane maksekanal. Muutsime määruse ja seletuskirja sõnastusi. Tehnilisi meetmeid, mida nimetatakse seletuskirjas (geopiirangud ja whitelistimine), me määruks kohustuseks ei sea. Nende meetmete rakendamise kokkulepe on tehtud makseteenuste HOLP-is. Lisasime seletuskirja viite makseteenuste HOLP-ile.</p>                                                                                                                                                          |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | <p>lahendusele peaks olema ette valmistatud vähemalt üks alternatiivne võimalus. Eeltoodust tulenevalt palume täiendavalt selgitada, mitut alternatiivset lahendust on mõeldud. Võimalik sõnastus määruses võiks olla näiteks: “on olemas tehniline valmisolek võtta klientidelt töötlemiseks vastu andmekogumitena esitatavaid maksejuhised vähemalt ühel alternatiivsel viisil lisaks tavapärasele lahendusele”.</p> <p>Samas seletuskiri edasi selgitab whitelistimise ja geopiirangute rakendamise vajadust. Kui lisaks andmekogumitena maksejuhiste vastuvõtmisele peavad pangad olema valmis kasutusele võtma täiendavaid tehnilisi meetmeid, mida nimetatakse seletuskirjas (geopiirangud ja whitelistimine), tuleb selline kohustus lisada eelnõuga määruse teksti. Õigusi ja kohustusi saab õigussubjektidele panna vaid õigusaktiga mitte õigusakti seletuskirjaga.</p> |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 13. | <p><b>Muu</b></p> <p>Palume määruse sõnastust täiendada arvestades ka seletuskirjas mainitud, et varulahendused ei ole mõeldud kõikide klientide, vaid eelkõige suuremate klientide jaoks. Lisaks, selguse huvides palume ka seletuskirjas lahti seletada selles kasutatud mõiste „massmakse“.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>1)<br/><b>Mittearvestatud</b><br/>2) <b>Arvestatud</b></p> | <p>Ei ole sõnastust muudetud, sest varulahendused on kõikide klientide jaoks. Sõna "massmakse" on asendatud sõnaga "failimakse".</p>                                                                                                                                                          |
| 14. | <p><b>ATM-de riskasutus</b></p> <p>XI. Kohustatud subjektid</p> <p>Palume täpsustada, kellele antud nõue on suunatud. Selgitame, et mitmed ETO-pangad ei ole sularahaautomaatide võrgu omanikud, vaid kasutavad teiste teenusepakkujate teenuseid. Lisaks, uue VOS eelnõuga oli plaanis ka vastavad teenusepakkujad ETO-staatusesse määrata.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p><b>Mittearvestatud</b></p>                                 | <p>Ristkasutuse toimimise tagamine hädaolukorras on ETO pankade ülesanne, kuna riskasutuse otsesed tarbijad on pankades arveldusarvet omavad kliendid ning riskasutus toetab nendele osutavate sularaha teenuste toimimist. Lepingupartnerilt sisse ostmine ei vabasta panka vastutusest.</p> |
| 15. | <p><b>Rakendamis aeg</b></p> <p>Pangad ei ole varulahendusi veel lõpuni arendanud.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p><b>Mittearvestatud</b></p>                                 | <p>Selgitame järgnevalt seletuskirja teksti põhjal, et Eesti Panga määruse muudatused rakenduvad 1.</p>                                                                                                                                                                                       |

|                                                  | Mööname, et uue VOS eelnõu valguses need lahendused võivad olla vajalikud ja seetõttu on selle teemaga ka tegeletud. Siiski, IT arendused on ajamahukad ja neid pole (nõuete puudumise tõttu) prioriseeritud käesolevale aastale. Teeme ettepaneku lükata varulahenduste rakendamise nõue, eelkõige andmekogumitena esitatavate maksejuhiste töötlemise ja elektroonilise isikutuvastamise varulahenduste nõue edasi, määrates rakendusajaks 1 aasta arvates nõude kehtima hakkamisest. |                                    | jaanuarist 2025, kuid ETO-pangale seatav makseterminalide seadistamise kohustus tekib siis, kui vastava sektori ETKA on ETO müügikohtade le võrguühenduseta lahenduse aktsepteerimise nõuded seadnud, ETO müügikohad on nimetatud ja ETO on sellest tulenevalt makseterminali seadistamiseks panga poole pöördunud. Pangal on EPP määrusega teavitamise hetkest alates seadistamiseks 6 kuud aega. |
|--------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Kliimaministeerium</b>                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Nr</b>                                        | <b>Ettepaneku/märkuse sisu</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Arvestatud/Mitte arvestatud</b> | <b>Kommentaariid</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 1.                                               | Kliimaministeerium on nõus eelnõu põhimõtetega. Täpsema sõnastuse ja detailide kohta ei ole enne 20.03 ja 28.03 toimuvaid lahendust täpsemalt kajastavaid kohtumisi võimalik kinnitust anda. Täpsemalt sõnastuse üle oleme taas nõus arutlema nimetatud kohtumiste järel.                                                                                                                                                                                                               | Arvestatud                         | Arvestatud, kohtumised ja arutelud on toimunud.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Nr</b>                                        | <b>Ettepaneku/märkuse sisu</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Arvestatud/Mitte arvestatud</b> | <b>Kommentaariid</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 1.                                               | Parema õigusloome vaatest tuleks seletuskirjas põhjalikumalt hinnata muudatustega kaasnevaid mõjusid ning tuua selgemalt välja muudatuste eesmärk. Eesmärgist ja kaasnevatest mõjudest sõltub kavandis pakutud lahenduste proportsionaalsus. Hinnata tuleks kõiki mõjusid, sealhulgas ettevõtja halduskoormusele, vastavalt mõjude hindamise                                                                                                                                            | Arvestatud                         | Seletuskirja on võimalusel muudatuste mõjuhinnanguga täiendatud.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|                             | metoodikale: <a href="https://www.just.ee/oigusloome-arendamine/hea-oigusloome-ja-normitehnika/oigustloovate-aktide-mojude-hindamine">https://www.just.ee/oigusloome-arendamine/hea-oigusloome-ja-normitehnika/oigustloovate-aktide-mojude-hindamine</a> . Seletuskirjas on küll mainitud mõjude analüüsi, kuid puudub selge viide sellele ning seda ise ei ole ka seletuskirjale lisatud. Mõjude analüüsist peaks selguma, millised mõjud, kellele kaasnevad, mis ulatuses, mis sageduses ja mis ebasoovitavad mõjud kaasnevad. |                                    |                      |
|-----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|----------------------|
| <b>Mastercard</b>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                    |                      |
| <b>Nr</b>                   | <b>Ettepaneku/märkuse sisu</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Arvestatud/Mitte arvestatud</b> | <b>Kommentaariid</b> |
| 1.                          | Kommentaariid puuduvad                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                    |                      |
| <b>Rahandusministeerium</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                    |                      |
| <b>Nr</b>                   | <b>Ettepaneku/märkuse sisu</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Arvestatud/Mitte arvestatud</b> | <b>Kommentaariid</b> |
| 1.                          | paragrahvi 5 lõike 1 punktis 1 asendatakse sõna „küberrünnak“ sõnaga „küberintsident“;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Arvestatud</b>                  | Parandus tehtud.     |
| 2.                          | paragrahvi 5 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna „infosüsteemide ja seadmete rikked“ tekstiosaga „võrgu- ja infosüsteemide rikked“;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Arvestatud</b>                  | Parandus tehtud.     |
| 3.                          | paragrahvi 5 lõike 1 punktis 6 asendatakse tekstiosa „telefoniteenuse, mobiiltelefoniteenuse ja andmesideteenuse katkestus“ tekstiosaga „telefoni-, mobiiltelefoni- ja andmesideteenuse pikaajaline katkestus“;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Arvestatud</b>                  | Parandus tehtud.     |

|                                   |                                                                                                                                                                                           |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4.                                | paragrahvi 6 lõike 1 punktis 4 asendatakse sõnad „hädaolukorras suudab ta“ sõnaga „suudab“;                                                                                               | Arvestatud      | Parandus tehtud.                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 5.                                | paragrahvi 6 lõiget 1 täiendatakse punktiga 5-8 järgmises sõnastuses:                                                                                                                     | Arvestatud      | Parandus tehtud.                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 6.                                | paragrahvi 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: Jääb natuke arusaamatuks paragrahvi uuesti sõnastamise põhjus, lõige 1 ja 2 vahetavad kohad ja sõna "kestus" asemel kasutatakse "aeg" | Mittearvestatud | Parandused tulenevad hädaolukorra seaduse sõnastusest.                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 7.                                | paragrahvi 8 lõikest 3 asendatakse tekstiosa „1, 3, 5, 6 ja 7“ tekstiosaga „5, 6 ja 7 ja § 36 lõike 1 <sup>1</sup> punktides 1 ja 3“;                                                     | Arvestatud      | Parandus tehtud.                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 8.                                | paragrahvi 10 lõiget 1 muudetakse ja see sõnastatakse järgmiselt: (kustutada sõna "see")                                                                                                  | Arvestatud      | Parandus tehtud.                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 9.                                | Määruse jõustumise punkt tuleb ringi teha.                                                                                                                                                | Arvestatud      | Parandus tehtud.                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Seletuskirja kommentaarid:</b> |                                                                                                                                                                                           |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 10.                               | kaardimakse offline. Tuleks keeleliselt üle vaadata/parandada. ..." ETO-kaupmeeste juures" otsmisel? Lahendust võimaldatakse nii füüsilistele kui juriidilistele isikutele?               | Arvestatud      | Määruse sõnastust on muudetud. Ulatuse küsimuses tegime muudatuse ning selgitame, et võrguühenduseta (edaspidi <i>offline</i> ) limiite ei rakendata juriidiliste isikute ärikaartidele ega alaealiste klientide (alla 18 a) kaartidele, kuna alaealiste näol on tegemist piiratud teovõimega isikutega. |
| 11.                               | Kas inglisekeelsed täiendused vajalikud/annavad tekstile linsandväärtust või saaks ära jätta? Ka edaspidi tekstis                                                                         | Arvestatud      | Korrigeeritud.                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 12.                               | ETKA jm - Tasuks lühendid esimesel korral lahti kirjutada                                                                                                                                 | Arvestatud      | Korrigeeritud.                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 13.                               | EP asendada Eesti Pank                                                                                                                                                                    | Arvestatud      | Korrigeeritud.                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 14.                               | Monitooringu ja väärkasutuse kohta: Kas saab ka hinnangut anda, kas need meetmed on piisavad?                                                                                             | Mittearvestatud | Selgitame, et väärkasutuse monitoorimine on pankade roll koostöös kaardiskeemidega.                                                                                                                                                                                                                      |
| 15.                               | Mitmed konkreetsed sõnastuslikud ettepanekud seletuskirja tekstis                                                                                                                         | Arvestatud      | Võimalusel aktsepteerisime, kuid kogu seletuskirja tekst on paljuski muutunud.                                                                                                                                                                                                                           |
| 16.                               | kriisipood - Eeldatavasti on see mõiste kuskil lahti kirjutatud? Peaks olema selge, mida selle all täpselt mõistetakse.                                                                   | Arvestatud      | Seletuskirja on täiendatud. <i>Offline</i> lahenduse ulatusse võetud sektorite (toit, kütus ja ravimid) ETO                                                                                                                                                                                              |

|                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                             | müügikohad (kaupmehed) määrab ETKA ja seetõttu oleme kriisipoele viitamise EP määruse seletuskirjast eemaldanud.                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 17.                                            | Failimaksed. Määruse eelnõu § 6 lg 1 p 7 räägib kahest alternatiivist? Kas see on see eespool märgitud tavapärane maksekanal, kui jah, siis võiks selle konkreetsemalt nõ ära siduda?                                                                                                                                                                                         | Arvestatud                  | Jah, üks alternatiividest on tavapärane maksekanal. Sõnastust on muudetud järgmiselt: 7) on olemas tehniline valmisolek võtta klientidelt töötlemiseks vastu andmekogumitena esitatavaid maksejuhised vähemalt ühel alternatiivsel viisil lisaks tavapärasele lahendusele; |
| 18.                                            | "meilitsi ja krüpteeritult" asendada "meilitsi krüpteeritult"                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Arvestatud                  | Parandus on tehtud.                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Rahapesu Andmebüroo</b>                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Nr                                             | Ettepaneku/märkuse sisu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Arvestatud/Mitte arvestatud | Kommentaariid                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 1.                                             | ettepanekuid ega kommentaare ei ole lisada                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Regionaal- ja põllumajandusministeerium</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Nr                                             | Ettepaneku/märkuse sisu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Arvestatud/Mitte arvestatud | Kommentaariid                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 1.                                             | Märkuseid ei ole. Sisu vastab ka toimepideva toidukaubanduse osas kokku lepitule. Off-line maksete tagamiseks sõlmivad kriisipoodide omanikud lepingud kommertspankadega. Kriisipoodidena määratletakse sadakond jaekaubanduse poodi üle riigi ning need jaotuvad kõigi suuremate jaekettide vahel. REM on valmis esitama konkreetsete poodide nimekirja 2025. aasta alguses. | Arvestatud                  | Offline kaardimakse rakendamine jääb seotuks ETO kaupmehe ETKA otsustest kaupmeeste nimekirja osas.                                                                                                                                                                        |

## Riigi Infosüsteemide Amet

| Nr | Ettepaneku/märkuse sisu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Arvestatud/Mitte arvestatud | Kommentaariid                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Üldine tähelepanek: läbivalt on viidatud eID-ele ja vastavale teenusepakkuja. „eID teenus“ ei ole terminina sellisena kasutusel. Korrektne oleks siin viidata sertifitseerimisteenusele ja vastavale teenusepakkuja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Arvestatud                  | Viited eID-le on kustutatud ja asendatud viidetega riigi sertifitseerimisteenuse osutajale.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 2. | Üldine tähelepanek seletuskirja kohta: esmasel kasutamisel kirjutada terminid ja selgitused pikalt välja, hiljem kasutada lühendeid (ETO, kriisipood).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Arvestatud                  | Esmasel kasutamisel on kõik lühendid pikalt välja kirjutatud.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 3. | Seletuskirja 1. lehekülje eelviimases lõigus on sõnastuslik puudus, puudu on ilmselt mingi sõna: „...kaardimakse lahenduse võimaldamine ETO-kaupmeeste (esimeses etapis kütus, edaspidi ka toit ja ravimid) ostmisel nii füüsilistele kui juriidilistele isikutele.“                                                                                                                                                                                                                                                                   | Arvestatud                  | Sõnastust on korrigeeritud                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 4. | Seletuskirja 1. lehekülje viimase lõigu teine lause ütleb, et „Kaardimakse taristu puudumisel on teenusepakkuja kohustus võimaldada ETO pankade väljastatud ning kiibiga varustatud pangakaartide tehingud võrguühenduseta lahenduse kaudu.“ Lause on aga eksitav, arvestades, et kõnealuse määrusega ei ole võimalik kohustusi määrata teenusepakkujatele (siin kontekstis siis vedelkütuse müüjatele), nagu hiljem nendib ka seletuskiri ise („Eesti Pangal puudub vajalik delegatsiooninorm, et kaupmeeste kohustusi reguleerida“). | Arvestatud                  | Sõnastust on korrigeeritud. EP määruse seletuskirjas selgitame ETO-pangale seatavaid nõudeid ja kohustusi:<br>"Määruse § 5 lõike 2 punktiga 5 ja § 6 lõike 1 punktiga 5 on sätestatud uus hädaolukorra tehniline lahendus kaardimakse toimepidevuse tagamiseks, milleks on võrguühenduseta kaardimakse lahenduse võimaldamine esmatarbekaupu nagu toitu ning ravimeid ja kütust müüvate ETO-kaupmeeste makseterminalides." |
| 5. | Määruse muutmise eelnõu punktiga 5 muudetakse paragrahvi 6 lõiget 1 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses: „5) juhul kui kaardimaksete tavapärane taristu ei                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Arvestatud                  | Selgitame, et RIA ettepanekus on ekslikult segamini aetud pangakaardi limiit ning makseterminali seadistuse kohustus. Täpsemalt, ettepanekus toodud                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>ole kättesaadav, on klientidel end VOS § 709 lõikes 122 sätestatud tugeva autentimisega tuvastades võimalik teha kaardimakseid neile teenuseosutaja määratud limiitide ulatuses <u>kuni xxx eurot ühe tehingu kohta</u> vedelkütust müüvate elutähtsa teenuse osutajate juures;“. Seejuures seletuskirjas on öeldud, et „EP ei sea ETO pankadele ette nõutavat limiidi suurust, vaid offline’is on lubatud kaardimakseid teha vaid ETO panga poolt seatud kliendipõhise limiidi piires. Eeldame, et seatavad limiidid on tüüpiliselt siiski piisavad nädala esmaste tarbekaupade ostmiseks hädaolukorras.“</p> |                               | <p>„kuni xxx eurot ühe tehingu kohta“ on makseterminalide seadistamise nõue. Aktsepteerime, et sõnastus võib tekitada vääriti mõistmist, on korrigeeritud nii EP määruse muudatuse sõnastust kui seletuskirja sõnastust.</p> <p>Täiendavalt on määruse muudatuse seletuskirjas toodud, et võrguühenduseta (edaspidi <i>offline</i>) limiidi eesmärk on tagada meetme rakendamise ulatusse võetud sektorites (toit, ravimid, kütus) tehtud tehingutest 70% nii, et võimaldada inimestele keskmiselt ühe nädala kriitiliste ostude soetamise.</p>                                |
|  | <p>- Tehingu kohta on ju limiit xxx eurot seatud, seega ei ole täiesti asjakohane seletuskirja väide, et limiite EP poolt üldse ei seata.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <p><b>Mittearvestatud</b></p> | <p>RIA kommentaaris on segamini aetud kaardile seatav limiit ja makseterminali seadistamise kohustus. EP seab oma määrusega pangale kohustuse seadistada makseterminalid nii, et need võimaldavad <i>offline</i>-režiimis teha tehinguid kaardiskeemide reeglitele vastavas ulatuses (kuni xxx euro ulatuses tehingu kohta). Pangakaardile seavad pangad limiidi vastavalt kliendi krediitvõimekusele ja täpsemad limiidi suurused lepatakse EP ja ETO panga vahel kokku HOLP-is. Väärarusaamade elimineerimiseks on EP määranud ja seletuskirjas sõnastust korrigeeritud.</p> |
|  | <p>- Seletuskiri võiks avada täpsemalt, mida peetakse silmas kliendipõhise limiidi all, hetkel jääb lõplik lahendus natuke arusaamatuks.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p><b>Arvestatud</b></p>      | <p>Selgitasime täiendavalt, et <i>offline</i> limiiti rakendatakse kaardipõhiselt ning limiidi suuruse otsustab kaardi väljastanud ETO pank arvestades kaarti omava kliendi varasemat maksekäitumist ning finantsvõimekust. Täpsemad limiidi suurused lepatakse kokku ETO-pankade ja Eesti Panga Hädaolukorra lahendamise plaanis (HOLP) ning ETO</p>                                                                                                                                                                                                                          |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 | pangad kinnitavad HOLP-is kokkulepitud limiidid toimepidevuse plaanides.                                                                                                                                                                                                      |
| 6. | Määruse eelnõu punktiga 6 muudetakse paragrahvi 6 lõiget 1 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses: “6) on olemas tehniline valmisolek elutähtsa elektroonilise isikutuvastamise teenuse toimepidevust tagavate võrguühenduseta varulahenduste kasutamiseks;“. Kasutatud on üldist sõnastust, kuid seletuskirjas on silmas peetud konkreetset lahendust, milleks on tühistamisnimekirja vastu võrdluse kasutamine. Kas on kaalutud konkreetse lahenduse sisse toomist määruse teksti?                                                                                                                                                                                                                                                                      | Mittearvestatud | Määruse teksti ei tooda sisse konkreetset lahendust. Määrus peab andma üldise raami, sest praegu on konkreetseks lahenduseks tühistamisnimekirja vastu võrdluse kasutamine, aga riigi sertifitseerimisteenuse pakkuja muutumisel vms olukord võib tekkida mingi muu lahendus. |
| 7. | <p>Määruse § 1 punktiga 9 muudetakse paragrahvi 10 lõiget 1 ja see sõnastatakse järgmiselt: „(1) Elutähtsa teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud hädaolukorraga on tegemist juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:</p> <p>1) teenuse katkestus on pikaajaline või mõjutab olulist osa teenuse kasutajatest;</p> <p>2) teenuse taastamine vajab Eesti Panga hinnangul erakorraliste meetmete rakendamist.“;</p> <p>Eelduslikult on 'pikaajaline' katkestus, mis ületab § 7 p 1 nimetatud 12 h, kuid see ei tule selgelt määruse tekstist ega seletuskirjast välja. Sisustamata on 'oluline osa teenuse kasutajatest' – vähemalt seletuskirja võiks lisada, mille alusel otsustatakse, kas tegemist on olulise osaga.</p> | Mittearvestatud | Teenuste ulatusliku või raskete tagajärgedega katkestuse ohu või katkestuse põhjused ja teenuste pikaajalise katkestuse kriteeriumid on lahti selgitatud asjakohastes hädaolukorra lahendamise plaanides (HOLP).                                                              |

## Riigikantselei

| Nr | Ettepaneku/märkuse sisu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Arvestatud/Mitte arvestatud | Kommentaariid                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | <p>Eelnõuga täiendatakse määruse § 6 lg-d 1 punktiga 5, mille kohaselt on elutähtsa teenuse osutajatest pangad kohustatud võimaldama teha kuni xxx euro limiidi ulatuses nn offline makseid elutähtsa teenuse osutajatest vedelkütusemüüjate juures. Pole selge, miks nimetatud funktsioon laieneb üksnes vedelkütusemüüjatele ja ei laiene apteekidele, toidupoodidele jne. See asjaolu ei selgu ka seletuskirjast. Palume täiendavalt selgitada. Juhime tähelepanu sellele, et varem on Eesti Pank väljendanud kavatsust võimaldada offline makseid vähemalt vedelkütusemüüjate, toidupoodide ja apteekide jaoks.</p>                                                                                                                                                                                      | <b>Arvestatud</b>           | <p>Offline kaardimakse lahenduse ulatuses on kolm sektorit: toit, ravimid ja kütus.</p> <p>EP määruse seletuskirja on korrigeeritud järgnevalt: "...sätestatakse ETO-pangale uus hädaolukorra tehnilise lahenduse nõue kaardimakse toimepidevuse tagamiseks, milleks on võrguühenduseta (offline) kaardimakse lahenduse võimaldamine kriitilisi kaupu (toit, ravimid, kütus) müüvate ETO-deks nimetatud ettevõtete (ETO kaupmeeste) müügikohtades"</p> |
| 2. | <p>Eelnõuga täiendatakse määruse § 6 punktiga 6, mille kohaselt peab teenuseosutaja tagama hädaolukorras, et on olemas tehniline valmisolek elutähtsa elektroonilise isikutuvastamise teenuse toimepidevust tagavate võrguühenduseta arulahenduste kasutamiseks. On mõnevõrra ebaselge, mida mõeldakse „elutähtsa elektroonilise isikutuvastamise teenuse“ all. Tõenäoliselt on siin mõeldud elektroonilise isikutuvastamise ja digitaalse allkirjastamise teenust hädaolukorra seaduse (HOS) § 36 lg 1 p 8 mõistes. Kui on soov mainida määruses üksnes elektroonilist isikutuvastamist, siis on mõistlikum sõnastada normi järgmiselt: „6) on olemas tehniline valmisolek isikut tõendavate dokumentide seaduse § 94 lõikes 3 nimetatud sertifitseerimisteenuse osutaja poolt osutatava elektroonilise</p> | <b>Arvestatud</b>           | <p>Sõnastasime normi ümber vastavalt ettepanekule: 6) on olemas tehniline valmisolek isikut tõendavate dokumentide seaduse § 94 lõikes 3<sup>1</sup> nimetatud sertifitseerimisteenuse osutaja poolt osutatava elektroonilise isikutuvastamise teenuse toimepidevust tagavate võrguühenduseta varulahenduste kasutamiseks;</p>                                                                                                                         |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                      |                                                                                                                                                                       |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    | isikutuvastamise teenuse toimepidevust tagavate võrguühenduseta varulahenduste kasutamiseks;“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                      |                                                                                                                                                                       |
| 3. | Eelnõuga täiendatakse määruse § 6 punktiga 8, mille kohaselt peab teenuseosutaja tagama hädaolukorras, et teenuseosutajate vahel toimib sularahautomaatide riskasutus sularaha maksekontolt väljavõtmise tehingute teostamiseks. Samuti on täpsustatud, et teenuseosutaja võib riskasutust piirata vaid põhjendatud juhtudel, teavitades piiramisest ja selle põhjustest viivitamata Eesti Panka ja Finantsinspektsiooni. Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu, kuidas Eesti Pank ja Finantsinspektsioon hakkavad hindama riskasutuse piiramise põhjendatust, samuti kas nimetatud asutustel on üldiselt selline pädevus. Kui Eesti Pank ja Finantsinspektsioonil on tulenevalt eriseadustest õigus hinnata piirangute põhjendatust, siis palume see tuua vähemalt seletuskirjas välja. Juhul, kui riskasutuse piiramise info võetakse üksnes teadmiseks, siis palume ka see selliselt seletuskirjas esile tuua. | Arvestatud           | Seadusest tulenevalt ei ole hindamise funktsiooni. Võtame teadmiseks ainult. Seletuskirja on täiendatud järgnevalt: "Riskasutuse piiramise info võetakse teadmiseks". |
| 4. | Määruse eelnõu punktis 8, millega muudetakse § 8 lõiget 3, on ebakorrektna viide § 36 lg 1 <sup>1</sup> p-dele 1 ja 3. Eelnõus on see esitatud kujul § 36 lg 11 p-d 1 ja 3, peab aga olema esitatud kujul § 36 lg 1 <sup>1</sup> p-d 1 ja 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Arvestatud           | Parandus tehtud.                                                                                                                                                      |
| 5. | Määruse eelnõu punktis 9 on ebaselge, kas määruse § 10 lg 1 tingimused peavad esinema kõik korraga või alternatiivselt. Kui lg 1 p-de 1 ja 2 esinemine on alternatiivne, siis peab esimese punkti lõppu lisama sõna „või“, st „1) teenuse katkestus on pikaajaline või mõjutab olulist osa teenuse kasutajatest või;“                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Mittearvestatud      | Selgitame, et parandust ei ole tehtud (sisse on jäetud "ja") kuna määruse § 10 lg 1 tingimused peavad esinema kõik korraga.                                           |
| 6. | Määruse eelnõu §-s 2 on sätestatud määruse jõustumine. Määruse § 5 p 5 jõustumine on seotud ebamäärase tingimusega. Punkti jõustumise eelduseks on kaardimaksete nõude jõustumine vedelkütuse müüjatele. Vastav nõue hetkel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Arvestatud osaliselt | Selgitame, et:<br>- offline kaardimakse on mõeldud kriitiliste ostude tegemise võimaldamiseks                                                                         |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>vedelkütusemüüjatel puudub, samuti pole selge, millal see jõustub ja mis kujul. Sellest tulenevalt ei ole ka võimalik määruse § 5 p 5 jõustumine siduda nimetatud tingimusega. Ettepanek on määrata p 5 jõustumise tingimuseks üksnes kindel kuupäev. Sellest tulenevalt soovitame ka muuta eelnõu punkti 5, st muuta määruse § 6 lg 1 p 5 sõnastuse selliselt, et elutähtsa teenuse osutajast pank on kohustatud tagama klientidel end VÕS § 709 lõikes 122 sätestatud tugeva autentimisega tuvastades kaardimakseid limiitide ulatuses kuni xxx eurot ühe tehingu kohta vedelkütust müüvate elutähtsa teenuse osutajate juures juhul, kui kaardimaksete tavapärane taristu ei ole kättesaadav ning vedelkütusemüüja on loonud vastava võimekuse offline maksete aktsepteerimiseks. Palume kaaluda vastava võimekuse loomist ka apteekide ja toidupoodide juurde (kirja punkt 1)</p> |  | <p>hädaolukorras, mistõttu on lahenduse ulatuses kolm sektorit (toit, kütus, ravimid)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- offline kaardimakse realiseerumise eelduseks on lisaks ETO-pankade arendustele ka kaupmeeste võimekus offline tehingut aktsepteerida. EP-l ei ole volitusi seada nõudeid ETO kaupmeestele, mistõttu selgitame määruse seletuskirjas, et „...ETO-pangale seatav makseterminalide seadistamise kohustus tekib siis, kui vastava sektori ETKA on ETO müügikohtade le võrguühenduseta lahenduse aktsepteerimise nõuded seadnud, ETO müügikohad on määratud ja ETO on sellest tulenevalt makseterminali seadistamiseks panga poole pöördunud. Pangal on ETO kaupmehe teavitamise hetkest alates makseterminali seadistamiseks aega 6 kuud.“</li> </ul> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## VISA

| Nr | Ettepaneku/märkuse sisu                                                                                                                                | Arvestatud/Mitte arvestatud | Kommentaariid                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | <i>We consider it necessary to emphasize more clearly in the regulation that payment transactions with cards must take place online when possible.</i> | Arvestatud                  | Selgitame täiendavalt, et igas situatsioonis, kus tehingud on tavapärases režiimis võimalikud, teevad määrusega hõlmatud ETO-pangad kõik endast oleneva, et tagada kaarditehingute täies mahus võrguühendusega (edaspidi <i>online</i> ) režiimis tegemine ja vältida võrguühenduseta (edaspidi <i>offline</i> ) lahenduse rakendumist. |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2. | <i>Any misuse of the offline payment solution is prohibited and will be followed by appropriate measures.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Arvestatud | Selgitame täiendavalt, et <i>offline</i> makselahenduse väärkasutamine on keelatud ja sellele järgnevad asjakohased meetmed. Pankade ülesanne on koostöös kaardiskeemidega monitoorida kaardi võimalikku väärkasutust ning vajadusel rakendada sanktsioone väärkasutuse ning pettuste minimeerimiseks                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 3. | <i>We would also like to propose that the regulation calls on the designated vital merchants to strengthen their preparedness and maintenance work regarding connection and continuity, in order to be able to secure backup solutions that can work online as far as possible.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Arvestatud | Aktsepteerime ettepanekut, kuid kuna EP-l puudub volitusnorm kaupmeeste reguleerimiseks, siis teeme ettepaneku ETO müügikohtade ETKA-dele see klausel oma määruses kajastada.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 4. | <i>The service providers and merchants covered by the regulation shall ensure the execution of online payments by payment cards in full, unless the access to the infrastructure of card payments or settlement intermediaries is disrupted. If the card payment infrastructure is not available, the service provider shall ensure that payment cards are accepted via contact chip (and offline PIN) authorisation at designated critical merchants providing basic goods of food, pharmaceuticals, and fuel through an offline solution agreed with the central bank. Via the offline payment solution, the service provider shall guarantee an opportunity to purchase basic goods at designated critical merchants for a maximum total of xxx euro per transaction. Any misuse of the offline payment solution is prohibited and will be followed by appropriate measures.</i> | Arvestatud | Aktsepteerime ettepanekut, kuid kohustusena saame nõude seada ainult ETO-pangale. EP-l puudub volitusnorm, et kohustusi seada kaupmehele, seega teeme ettepaneku ETO müügikohtade ETKA-dele see reguleerida kaupmehele oma määrusega. EP seletuskirjas selgitame täiendavalt: "Võrguühenduseta lahendust võib kasutada ainult juhtudel, kui kaardimakse taristu ei ole tavapärasel <i>online</i> režiimis kättesaadav – kui kaardimakse vastuvõtja, kaardiprotsessor, kaardi väljastanud pank ei ole kättesaadav või puudub sideühendus. Igas situatsioonis, kus tehingud on tavapärasel režiimis võimalikud, teevad määrusega hõlmatud ETO-pangad kõik endast oleneva, et tagada kaarditehingute täies mahus <i>online</i> -režiimis tegemine ja vältida <i>offline</i> -lahenduse rakendumist." |

## Eesti Pangaliit (kiri kuupäevaga 28.05.2024)

| Nr | Ettepaneku/märkuse sisu                                                                                                                                                                                                                                     | Arvestatud/Mitte arvestatud                                                  | Kommentaariid                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Offline lahendust peavad pangad pakkuma vaid ETO-deks nimetatud kaupmeestele ning üksnes nende sellistes müügipunktides, mis on kantud kriisipoodide nimekirja                                                                                              | <b>Arvestatud osaliselt.</b><br><b>Järeltegevus</b><br>(ETO-kaupmehe ETKA-l) | Aktsepteerime osaliselt, kuid selgitame täiendavalt, et vastavalt uuele määrusele ei reguleeri vastavat nimekirja Eesti Pank, vaid kaupmeeste ETKA-d (Sotsiaalministeerium, Regionaalministeerium, Kliimaministeerium) hakkavad määrama, millised kaupmehed antud nimekirja kuuluvad.<br><br>Seletuskirjas selgitame, et: „Määruse § 1 punktidega 4 ja 6 sätestatakse ETO-pangale uus hädaolukorra tehnilise lahenduse nõue kaardimakse toimepidevuse tagamiseks, milleks on võrguühenduseta (offline) kaardimakse lahenduse võimaldamine kriitilisi kaupu (toit, ravimid, kütus) müüvate ETO-deks nimetatud ettevõtete (ETO kaupmeeste) müügikohtades.“ Seega, ETKA teeb nimekirja ETO-deks nimetatud kaupmeestest. Põhimõtteliselt, sõltuvalt ETKA otsustest võib lahendus esialgu realiseeruda vaid kriisipoodides. |
| 2. | Offline lahendus töötab ainult chip&PIN kontekstis (füüsiline kaart + PIN kood ja terminal, mobiilsed rahakotid ja NFC maksed ei ole toetatud).                                                                                                             | <b>Arvestatud</b>                                                            | Täpsustus on lisatud määruse seletuskirja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 3. | Offline lahendust ei rakendata ärikaartidele, kuna lahendus on suunatud kriisiolukorras elanikkonna esmase ostukorvi hankimiseks, mitte ärikulude katmiseks. Kriisi lahendavate asutuste kütuse ostud on mõistlik lahendada muul moel, nt arvega tasumisel. | <b>Arvestatud</b>                                                            | Täiendatud on nii määruse teksti kui seletuskirja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                          |                                                           |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------------------------|
| 4. | <p>Offline lahendust ei rakendata alaealiste klientide (alla 18 a) kaartidele. Alaealiste näol on tegemist piiratud teovõimega isikutega, kes üldjuhul vajavad tehingute tegemiseks vanema/eestkostja nõusolekut. Offline limiidi vaikimisi kehtestamine neile ei oleks pankade poolt vastutustundlik, kuivõrd see võib alaealisele kaasa tuua finantskohustusi. Arvestades ka offline lahenduse eesmärki (leibkonna esmatarbekaupade tarbimisvajadused) ning alaealiste tavapäraseid ostuharjumusi, võib väita, et offline limiit ei ole alaealistele hädavajalik.</p> | <p><b>Arvestatud</b></p> | <p>Täiendatud on nii määruse teksti kui seletuskirja.</p> |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------------------------|